

IVM Coronanieuws 24 april 2020

Opening

Welkom bij het IVM Coronanieuws over geneesmiddelen en corona van 24 april.

Propofol

In verband met mogelijke schaarste aan propofol op middellange termijn roept het Landelijk Coördinatiecentrum Geneesmiddelen op tot een propofol-sparend beleid. Dit houdt in dat ziekenhuizen waar mogelijk andere sedativa moeten gebruiken voor COVID-19-patiënten op de IC. Ook bij diagnostische of chirurgische ingrepen moet het gebruik van propofol geminimaliseerd worden, of gezocht worden naar alternatieven. Het mondiale aanbod van propofol is beperkt. Tegelijkertijd worden er veel patiënten op de IC's gesedeerd met propofol, én vindt voorzichtige opschaling plaats van de reguliere zorg, waardoor het middel ook weer nodig is op bijvoorbeeld de operatiekamers. Geneesmiddelen met propofol behoren niet tot de reguliere eigen bereidingen van ziekenhuisapotheken. Deze mogelijkheid wordt wel onderzocht. Als het technisch mogelijk is, zal de bereiding waarschijnlijk op z'n vroegst in juni beschikbaar zijn. Om de voorraden op peil te houden, wordt er daarom ook gekeken naar het importeren van propofol van buiten Europa.

Hydroxychloroquine en chloroquine

Het eerste gerandomiseerde onderzoek met hydroxychloroquine bij COVID-19 laat zien dat het geen effect heeft op symptomen, vergeleken met standaardzorg. Het onderzoek werd uitgevoerd bij 150 gehospitaliseerde Chinese patiënten met milde of matig ernstige COVID-19. Een retrospectief Amerikaans onderzoek met 368 COVID-19-patiënten suggereert dat hydroxychloroquine evenmin effect heeft op het risico op beademing, maar wel een verhoogd risico geeft op overall mortaliteit. Beide onderzoeken zijn nog niet wetenschappelijk beoordeeld. De SWAB heeft de behandeladviezen vooralsnog niet aangepast. Hydroxychloroquine en chloroquine blijven een behandeloptie bij matig ernstig en zeer ernstig zieke patiënten. Het EMA en het CBG adviseren artsen om COVID-19-patiënten met deze geneesmiddelen wel extra te monitoren, vanwege het risico op hartritmestoornissen. Dit geldt vooral voor patiënten met bestaande hartproblemen die gevoelig zijn voor ritmestoornissen. Aanvullend waarschuwt Bijwerkingencentrum Lareb om bij patiënten met een G6PD-deficiëntie te letten op symptomen van hemolyse. Bijwerkingen van geneesmiddelen bij de behandeling van COVID-19 kunt u blijven melden bij Lareb.

Behandeladviezen: www.swab.nl/nl/covid-19

Lareb: www.lareb.nl en covid19@lareb.nl

COVID-19 coagulopathie

COVID-19-patiënten hebben een verhoogd risico op stollingsafwijkingen en daarmee op complicaties zoals een longembolie en trombosebeen. Bovendien is er bij deze patiënten een associatie tussen stollingsactivatie en een slechte prognose en overlijden. De leidraad *COVID-19 coagulopathie* geeft adviezen over de preventie, diagnostiek en behandeling van deze complicaties. Bij alle COVID-19-patiënten op de verpleegafdelingen is tromboseprofylaxe noodzakelijk. De precieze dosering is nog onduidelijk, zowel de lage als de hoge dosis is mogelijk. Bij patiënten zwaarder dan 100 kg en bij

patiënten op de IC wordt een verdubbeling van de standaarddosering geadviseerd. De leidraad geeft nog geen aanbevelingen voor een verlengde tromboseprofylaxe na ontslag uit het ziekenhuis. De auteurs van een recent artikel in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde adviseren doorbehandelen tot 6 weken na ontslag als de patiënt immobiel is of intensieve nazorg nodig heeft.

Leidraad: www.internisten.nl/leidraad-covid-19-coagulopathie

Artikel NTVG: www.ntvg.nl/artikelen/dos-and-donts-bij-covid-19-coagulopathie

Nieuw onderzoek geneesmiddelen

Er komt steeds meer onderzoek naar de behandeling van COVID-19-patiënten met het 'cytokine-storm syndroom'. Voorbeelden zijn onderzoeken naar JAK-remmers en biologische geneesmiddelen tegen interleukine 6, bradykinine of CD147. De SWAB adviseert deze middelen alleen in onderzoeksverband toe te dienen. De effectiviteit van corticosteroiden is ook nog onduidelijk. Inmiddels zijn er 3 klinische onderzoeken naar methylprednisolon gestart.

De cardiologen van het Radboudumc zijn in 10 tot 15 Nederlandse ziekenhuizen een onderzoek gestart naar valsartan bij de behandeling van COVID-19. Veel ernstig zieke patiënten krijgen vocht vanuit de bloedvaten in de longen en moeten daardoor beademd worden. Valsartan kan mogelijk de vochtophoping in de longen tegengaan en een opname op de IC voorkómen.

Ook gaan cardiologen extra gegevens van patiënten met hart- en vaatziekten en COVID-19 verzamelen. Hiermee kunnen ze het verloop van COVID-19 bij deze patiënten koppelen aan testuitslagen, complicaties en geneesmiddelgebruik. Hierdoor krijgen artsen snel duidelijkheid over de beste behandeling. Ook kunnen de patiënten gevolgd worden na ontslag uit het ziekenhuis.

Het CBG roept onderzoeksgroepen in ziekenhuizen, startups en kleine farmaceutische ondernemingen op zich aan te melden voor wetenschappelijk advies over de opzet van geneesmiddelenonderzoek voor COVID-19. Vanwege de maatschappelijke urgentie, is het belangrijk dat nieuwe onderzoeken goed worden opgezet. Het CBG kan hierover snel en gratis adviseren.

Aanmelden: www.cbg-meb.nl/onderwerpen/hv-wetenschappelijk-en-regulatorisch-advies/covid-19-advies

Nieuwe vaccins

Het aantal onderzoeken naar potentiële vaccins tegen het coronavirus blijft snel toenemen. Deze week is in Duitsland toestemming verleend voor onderzoek van een vaccin op proefpersonen. Dit is inmiddels het vierde vaccin dat op mensen getest wordt.

Het kabinet heeft het RIVM gevraagd een horizonscan uit te voeren. Deze horizonscan moet een overzicht geven van alle lopende initiatieven rond vaccinontwikkeling, en van de mogelijkheden voor vaccinproductie in Nederland. Het kabinet heeft ook besloten het onderzoeksinstituut Intravacc in Bilthoven voorlopig niet te privatiseren, nu alle landen op zoek zijn naar een vaccin tegen het coronavirus. De vaccinfabriek is wel al in 2012 geprivatiseerd.

Overig nieuws geneesmiddelentekorten

De voorraad midazolam is de afgelopen weken sterk toegenomen. Apothekers ervaren soms toch tekorten, doordat ze niet voldoende kunnen bestellen bij hun reguliere groothandel. In dat geval kunnen ze bij een andere groothandel terecht. Verpleeghuizen kunnen bij dreigende tekorten van midazolam ook contact opnemen met de ziekenhuisapotheek in de regio.

Voor een ander geneesmiddel, rocuronium injectievloeistof geldt dat de voorraad beperkt is. Er is wel een volledige Nederlandse productieketen voor dit middel: de grondstof wordt door een Nederlandse producent geregeld en ziekenhuisapotheken continueren de productie van de injectievloeistof.

Het Europees Geneesmiddelenagentschap heeft, in samenwerking met de lidstaten en farmaceutische industrie, een Europees monitoringssysteem opgezet. Dit geeft beter inzicht in de voorraden en zorgt voor snelle informatie-uitwisseling tussen registratie-autoriteiten en industrie. De focus ligt in eerste instantie op essentiële IC-medicatie voor COVID-19-patiënten. Later volgen ook andere geneesmiddelen bij COVID-19-patiënten.

De beschikbaarheid van andere, niet COVID19-gerelateerde geneesmiddelen wordt in Nederland gemonitord door het meldpunt Geneesmiddelentekorten en –defecten. Goed nieuws is dat de aanvoer uit China weer op gang komt. In India geldt nog wel een lockdown tot 3 mei, waardoor transport, met name over zee, nauwelijks mogelijk is. De Europese Commissie komt later dit jaar met een strategie voor de farmaceutische sector, waarin het onder andere zal gaan over Europese productie van grondstoffen voor geneesmiddelen. Eerder gaf minister Bruins in een brief aan de Tweede Kamer al aan dat hij ook wil dat er meer geneesmiddelenproductie in Europa plaatsvindt.

Pneumokokkenvaccinatie

De Gezondheidsraad heeft geadviseerd ouderen voorrang te geven bij de pneumokokkenvaccinatie. De vaccinatie stond al gepland voor komend najaar, voor mensen van 60 tot 80 jaar. Vanwege de corona-pandemie is nu het advies de oudsten het eerst te vaccineren. Zij hebben zowel bij ziekte door een pneumokokkeninfectie als bij COVID-19 een verhoogd risico op een ernstig beloop. De Gezondheidsraad adviseert ook mensen met longschade door COVID-19 in aanmerking te laten komen voor pneumokokkenvaccinatie.

Eczeem

Zorgverleners kunnen door het vele handenwassen en gebruik van mondkapjes last krijgen van irritatie of eczeem op de handen en in het gezicht. Dermatologen uit het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven hebben daarom adviezen opgesteld. In 3 verschillende folders geven zij onder andere aanbevelingen voor het gebruik van neutrale vette zalven en (dermale) corticosteroiden.

Folder: www.demedischspecialist.nl/nieuws/voorkom-eczeem-door-beschermingsmiddelen-en-zeep

Tot slot

Inmiddels is de Ramadan gestart. Hoewel er geen onderzoeken zijn naar vasten en corona, is extra alertheid op de gezondheid van uw patiënten van belang. Patiënten met koorts en COVID-19 kunnen ernstig uitgedroogd raken, met het risico op acute verslechtering. Het advies aan patiënten met klachten is dan ook het vasten te stoppen.

24 april 2020

Volgende week verschijnt het volgende coronanieuws. Op de hoogte blijven van nieuwe journaals? U kunt zich abonneren op ons Youtube-kanaal door te klikken op ons logo rechtsonderin. Of meldt u zich aan voor de journaalupdate op de website van het IVM.

Aanmelden journaalupdate: www.ivm.nl